

Tavaly ősszel kezdték a munkát

Hamarosan befejezik a felújítást

A Tüzoltó utcában már a hét végén leterítik az első aszfaltréteget

Fotó: Gligor Róbert László

Lassan egy éve kezdődött el Nyárádszereda központi részén egy több helyszínre kiterjedő felújítási projekt. Ebbe a piacra vezető Tüzoltó utca, a tömbházak közötti bejárók és a főtér felső részének korszerűsítését foglalta bele a városvezetés, a 4,6 millió lejes beruházás költségeit pedig a helyi költségvetésből fedezik.

Gligor Róbert László

A tavaly ősszel elkezdődött az alapozás a piac irányába, a többi munkát az idénre maradt. A tavasz folyamán a Deák Farkas iskola előtti részen újjáépült a járdarész, felújították a zöldövezetet, rendezték a szobor körüli teret, majd parkolóhelyeket hoztak létre a kisgyerekeiket iskolába szállító szülők járművei, valamint az iskolabuszok, taxik és a távolsági buszok számára.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

„Angyalok” a gyerekotthon bentlakóinál

Az Angyalok a Városban Egyesület kezdeményezésére idén először szeptember 3. és 5. között a Bucsínon szerveztek élménytábort a Szent Erzsébet Társulás gyerekotthona huszonnyolc lakójának.

2.

Megy a magnó... erdélyi útra

Amikor 1961-ben idekerültem, egy román gyártmányú katonai ponyvás dzsip, egy, még működőképes IFA típusú riportkocsi, egy oldalkosaras, 250 köbcentis IZS szovjet motorkerékpár és két darab román gyártmányú, Tohan típusú férfikerékpár, valamint a vásárhelyi autóbuszokra öt darab buszbérlet állt a szerkesztőség rendelkezésére...

3.

„A tárgyaknak lelke lett”

„A realista művészet alapja és kiindulópontja a természet. Elsősorban az a természet, melyben élni és halni kell a művésznek. A művész szemlélete és alkotóterülete lévén a természet, annak minden összefüggő részét úgy hozza az alkotás fázisába, ahogy a természet nagy mozgató törvényszerűségét veszi.” – Nagy Imre

5.

**MINŐSÉGI
OLASZ LENCSEK
25% KEDVEZMÉNNYEL**

**OPTICA
OPTOFARM**

**AZ AJÁNLAT ÉRVÉNYES A DIOPTRIÁS ÉS DIOPTRIA
NÉLKÜLI, ANTIREFLEXES ÉS KARCVÉDŐ RÉTEGGEL
BEVONT LENCSEKRE EGYARÁNT.**

Az akció szeptember 30-ig vagy a készlet erejéig érvényes
www.optofarm.ro

ÁLOMUTAZÁS

Mindig is
láttni szeretted
volna a piramisokat.
Itt vagyunk...

ÁLOMÉZET
Horváth Szabolcs István karikatúra-gála

CCCCCCCCCCCCCCCC

SZEPTEMBER

11., szombat

A Nap kel

6 óra 54 perckor,

lenyugszik

19 óra 43 perckor.

Az év 254. napja,

hátravan 111 nap.

*Isten éltesse!

Ma TEODÓRA,

holnap MÁRIA napja.

MÁRIA: a héber Mirjam görög és

latin fordításokban módosult alakja.

Jelentése ismeretlen.

* * *

IDŐJÁRÁS	VALUTAÁRFOLYAM	
	BNR – 2021. szeptember 10.	
	1 EUR	4,9432
	1 USD	4,1754
	100 HUF	1,4089
IDŐJÁRÁS	1 g ARANY	241,4689

Felhőátvonulások

Hőmérséklet:

max. 24 °C

min. 8 °C

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő

hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,

2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra

között, szombat – vasárnap zárva.

Tel. 0742-828-647

Korunk – szeptember

Filozófus-költők: Empedoklésztől Heideggerig nem egy filozófus választotta a lírát gondolatai kifejezésére. De vajon mennyire állják meg helyüket versként is a szövegeik? Másfelől: a magyar irodalmon belül és azon kívül számtalan lírai szöveg fejteget gondolati tartalmakat, amelyek amúgy a filozófia „hatáskörébe” tartoznak, de a kifejtés nem érkező prózában, hanem versben valósul meg. Milyen filozófiai hozadéka, gondolati „teljesítménye” van a verseiknek a szakfilozófus szemszögéből nézve? Ez a tematikus összeállítás a filozófus-költők, illetve a költő-filozófusok alkotásait kettős szempontból, a gondolatiság és a líraiság szemszögéből olvassa újra.

A tömbházak között is javában folynak a munkálatok

Fotó: Gligor Róbert László

(Folytatás az 1. oldalról)

A nyár elején folytatták a munkálatokat a Tüzoltó utcában, és elkezdtek dolgozni a tömbháznegyedben is. Tóth Sándor polgármesternél a munka menetéről, illetve a várható befejezési határidőről érdeklődtünk.

A munkálatok mintegy háromnegyede el van végezve: a Tüzoltó utcában egyik oldalon már megépült a járda, a héten befejezik a másik oldalon is, miután a Kolozsvár és Brassó közötti bürokratikus papírtologatás véget ért, és a közép feszültségű áramvezetékek is a talajba kerültek. Előkészítik a terepet, hogy a hét végére leterítsék az utca első aszfaltburkolatát – mondta el az előljáró. A tömbháznegyedben javában folynak a munkálatok, a földbe kerültek a közép feszültségű villanyvezetékek, nemsokára a közvilágítási vezetékek is bekerülnek a talajba, így itt is eltűnnek a régi betonoszlopok. A tömbháznegyed régi csator-

narendszerének felét kicserélték, az elkészült esővízcsatornát pedig bekötötték a Tüzoltó utcai gyűjtőbe. Amint minden áramvezeték a talajba kerül, a tömbházak körül megépülnek a járdák, újjáépülnek a felbontott térköves burkolatok, továbbá visszaépítik a kis napi piacot is, sőt meg is nagyobbítanák azt, ugyanis igény van rá.

A tömbházak körüli garázsok is eltűnnek már a képből, helyükre parkolóhelyeket építenek. Csupán két garázs maradt meg, ezeket az önkormányzat megvásárolta azzal a céllal, hogy rendezze a tömbházak hulladékgazdálkodását. Így ezeket a garázsokat felújítja és átalakítja, a megelölt tömbházak lakói pedig itt rakhatják le az újrahasznosítható hulladékot. A meglévő hulladéktárolót elköltöztetik egy közeli helyre, ott majd a háztartási hulladékot lehet elhelyezni.

Ha a kedvező időjárás továbbra is kitart, hamarosan látványos előrelépést tapasztalhatnak a tömb-

házlakók, ugyanis eddig nagyon sok időt igényeltek a földfelszín alatti munkálatok, ezalatt a villany-, víz- és gázvezetékek is sérültek, ezek megjavítása is akadályozta a kivitelezés ütemét – magyarázta a városvezető. Hozzátette: meglehetősen volt, hogy a sokat igényelt aszfaltozást elintézik úgy, hogy az eddigi felületre egyszerűen aszfaltburkolatot húznak, de mivel ő a minőségi munka híve, jobbnak látta, ha minden szükséges felújítást elvégeznek aszfaltozás előtt, hogy néhány évig ne kelljen beavatkozásokat végezni. Így hamarosan lesznek járdák, parkolók, a tömbházak közötti átjárókat pedig aszfalttal burkolják. A forgalom megkönnyítése végett a tömbháznegyed és a Tüzoltó utca között átjáró épül, erre a célra az egyik ingatlan kertjéből egy 4,53 méter széles sávot vásárolt meg az önkormányzat.

Ezekkel a beruházásokkal tulajdonképpen elkezdődött a főtér bal oldalának felújítása is.

Élménytábor „Angyalok” a gyereketthon bentlakóinál

Az Angyalok a Városban Egyesület kezdeményezésére idén először szeptember 3. és 5. között a Bucsinon szerveztek élménytábor a Szent Erzsébet Társulás gyereketthona huszonnyolc lakójának. A táborat az egyesület elnöke, Kovács Lajos-Alpár és Baranka Katalin alelnök vezette. A tábor-szervezésben, a tevékenységek vezetésében Simon Ildikó és Portik Lukács Ferenc is segített.

– Célunk az önismeret, a közösségbe való beilleszkedés erősítése volt. Ezeket különböző foglalkozásokkal, szerepjátékokkal próbáltuk elérni. Mi is aktívan részt vettünk a tevékenységekben, oktattunk, baráti jó tanácsot adtunk, volt, amikor

csak szemlélődtünk, és tőlük is tanultunk – mondta Kovács Lajos-Alpár.

Az események során volt filmvetítés, tábortűz is. A vasárnapi ünnepi szentmisét a Szent Erzsébet Társulás vezetője, Bakó Béla Pál római katolikus (Ferenc-rendi) szerzetes tartotta. Ezután a gyerekek vetélkedőkön vehettek részt, különböző téren megcsilanthatták tehetségüket.

– Úgy érezzük, hogy célunkat elértük, a gyerekek felszabadultak, mosolyogtak, jól érezték magukat.

Az életben a legfontosabb értékek: a hit, a család, a barátság, a szeretet, a testvériség, ezt próbáltuk átadni nekik. A legszebb élményem az volt, amikor az asztalt körülültük, énekeltünk, imádkoztunk. De ugyanilyen jók voltak a reggeli beszélgetések, amikor folyamatosan megnyíltak a gyerekek, sorsokról beszélgettünk, és arról, hogy miként segíthetnek önmagukon és másokon, hogy leküzdjék majd az élet nehézségeit – mondta Baranka Katalin. (v. gy)

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

LAPSZERKESZTŐK:

Antalfi Imola

Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.

TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujas.ro, tel. 0742-828-647.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujas.ro E-mail: nepujas@e-nepujas.ro

Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

6423578000069

ISSN 1220-3475 (print);

ISSN 1584-3238 (online)

Nagy József Levente

Nyáresti áttűnések

Vasadi Péter-sorra

madarak vére
bíbor alkonyat
levetem végre
cifra maszkomat

(álmosan nézem
s íme egy angyal
bagzik az égen
rusnya varanggyal)

valaki vár ma
örök rejtelem
nélkülem árva
magányos velem

a sötétség nő
árad parttalan
a csöndnek élő
krisztus-arca van

bogarak szeme
fénylő csillagok
érte ellene
megyek maradok

az éj kámzsája
betakar lágyan
bódit a zsálya
nyugtatty vágyam

akár a szender
halálos tánca
úgy égek egyszer
én is e nászba

kíváncsi kobold
titkomat lesi
cinkosa a hold
világít neki

cirreg a tücsök
fű között fákon
de ha eltűnők
csak nekem fájjon

mályvaláng lobban
kéjesen ragyog
saját álmomban
idegen vagyok

Mellékletünket Nagy Imre alkotásaival illusztráljuk

Megy a magnó... erdélyi útra

Beszélgetés Csifó János ny. rádiószerkesztővel

Székely Ferenc

– **Kedves János, Medgyesen születél 1935. január 28-án, de csak január 31-én jegyezték be. Miért?**
– Valóban január 28-án születtem, de amikor édesapám be akart írni, az anyakönyvvezető azt mondta: János név nem létezik Romániában, csak Ioan... Hiába erősködött apám, nem tudta meggyőzni, ezért elment a medgyesi református egyházhoz, hogy kérjen egy születéspapírt, ami alapján meg lehet oldani a névkérdést. De nem adtak. Ezért 1935. január 31-én, amikor édesapám újból megjelent a hivatalban, a közalkalmazott nem tágitott, és beírta a Ioan nevet. Így éltem le az életem... Öcsém 1941-ben született Vásárhelyen, ő a Miklós nevet kapta, mert Horthy Miklós születésnapján jött a világra. Medgyesen laktunk, de a bécsi döntés után, 1940. szeptember 6-án átköltöztünk Marosvásárhelyre. Édesapám cipész volt, Medgyesen bérelt egy helyiséget, megtudta, hogy át lehet költözni, és gyorsan elintézte az útlevelet. Néhány kaptafát, varrógépet, fontos cuccot pakoltunk fel egy teherautóra, és indulunk Marosvásárhelyre. Nyárádtőnél léptük át a román határt. Pár nap után a Bernády utcában kaptunk egy szobát, ott kezdtük életünket. A következő évben lettem első osztályos a református iskola elemi osztályában. A református kollégiumban folytattam, de jött a '48-as tanügyi reform, megszűnt a kollégium, és engem áthelyeztek egy középfokú pénzügyi iskolába.
– **Miért választottad a színit, ahonnan két év után kirúgtak? Ha jól tudom, Komzsik Istvánnal egyszerre kellett elhagynod az intézetet.**
– Azért mentem oda, hogy ne kelljen bevonuljak katonának... '55-ben felvételiztem a marosvásárhelyi Szentgyörgyi István Színművészeti Főiskolára, amit 1954. szeptember 1-jén helyeztek át Kolozsvárról Marosvásárhelyre. Felvételiztető és későbbi tanárom volt

Lohinszky Loránd, Tarr László, Csorba András, Nagy Imre, Erdős Irma. Utóbbi beszédtechnikát tanított. Am másodév végén, egy-két nappal a vizsgák előtt Komzsikkal bemásztunk az épületbe egy véceablakon, s bemertünk a lányok hálójába. Ott beszélgettünk. Jelen volt 8 lány a 11-ből, de jött a kapus, és jelentett a vezetőségnek. Kezdődtek a vizsgák. Nem szóltak semmit, csak azután mondták: ki vagyunk rúgva... A harmadik személy, akit színészi képességei miatt tettek listára, Székely Feri volt. Később kérvényezni lehetett a visszavételt. Szólt Tarr Laci meg Lohinszky, hogy írjunk kérvényt, de mi nem írtunk. Székely megtette, őt visszavették, elvégezte a színt. Komzsikkal átmentünk Kolozsvárra a magyar szakra. Ott beírtak a másodévre. Kolozsvárra 1957-ben kerültem, és máris bekapcsolódtam a rádiós életbe. Ekkor került oda, javaslatomra, Jászberényi Emese, aki évfolyamtársam volt. Amikor el tudtam lógni az egyetemről, elmentem Darida Györggyel műsort felvenni. Persze fizettek valamennyit, ami mindig jól jött egy kispénzü egyetemistának.
– **Hová helyeztek ki az egyetem elvégzése után?**
– Bordosra kellett volna mennem magyartanárnak, de amikor volt a helyosztó, el sem mentem, mert tudtam, hogy a Marosvásárhelyi Rádió lesz a kenyéradóm. Oroján Sándor igazgató Jászberényi Emesének és nekem is megígérte: ha végzünk, mindkettőnket felvesz. Betartotta a szavát.

– **Mondj néhány szót a Marosvásárhelyi Rádió megalakulásának körülményeiről.**

– A Marosvásárhelyi Rádióstúdió 1958. február 8-án kezdte meg kísérleti adásait a 202 méteres középhullámon, hétköznapokon napi 30 perces magyar és 15 perces román nyelvű műsorral. A rádió születésnapját 1958. március másodikára teszik. Fontos nemzetközi

(Folytatás a 4. oldalon)

Csifó János

Megy a magnó... erdélyi útra

(Folytatás a 3. oldalról)

esemény előzte meg a kormány döntését, ugyanis bizonyos nemzetközi fórumokon felülvизgálták, hogy a román kormány mit tartott be az 1946-os párizsi békekonferencián előírt nemzetiégi jogok biztosítása érdekében. Bizonyítania kellett lojalitását a kétmillió magyarssággal szemben. Így 1952 szeptemberében a Groza-kormány létrehozta a Magyar Autonóm Tartományt, 1954 márciusában megalakult a Kolozsvári Rádió magyar nyelvű adással. Ez idő tájt Marosvásárhelyen magyar nyelvű bábszínházat, Székely Népi Együttest létesített, ugyanabban az időben a Székely Színház korszerűsítésére jelentős pénzbeli támogatást nyújtott, és 1954-ben Marosvásárhelyre telepítették a kolozsvári Szentgyörgyi István Színművészeti Főiskolát. Ennyi nemzetközi és hazai előzmény után a Magyar Autonóm Tartomány területi rádióstúdiót kapott. A Román Rádió költségvetéséből a Hosszú utca 109. szám alatti Dandea-villát átépítették, és szerkesztőségi irodákat, nagy méretű zenestúdiót és három kisebb bemondókabint hoztak létre, amit szovjet gyártmányú magnetofonokkal, keverőpultokkal, illetve egy központi kapcsolóteremmel szereltek fel.

– **Mivel rendelkezett a rádió, amikor elfoglaltad a segédriporteri állást?**
– Amikor 1961-ben idekerültem, egy román gyártmányú katonai ponyvás dzsip, egy, még működőképes IFA típusú riportkocsi, egy oldalkosaras, 250 köbcentis IZS szovjet motorkerékpár és két darab román gyártmányú, Tohan típusú férfikerékpár, valamint a vásárhelyi autóbuszokra öt darab buszbérlet állt a szerkesztőség rendelkezésére... Később egy új Moszkvics személyautót is kapott a rádió, amelyet kizárólag az igazgató, az igazgatóhelyettes, esetleg a fővárosi küldöttek vehettek igénybe. Viszont tetszés szerint utazhattunk autóbusszal, vonattal, repülőgéppel, hajóval és autóstoppal. Ha nem szállodában éjszakáztunk, még öt lejt járt a 18 lejes napidíj mellé, ha sikerült a delegációt láttamozó titkárnőktől kiudvarolni egy olyan pecsétet, miszerint sehol sem aludtunk azon a kiszálláson... Bizony volt rá példa, hogy jobb híján a kocsiiban vészeltük át az éjszakát, de szerencsére mindenütt akadtak barátok, barátnők, rokonok vagy jó ismerősök, akik szívesen megosztották hajlékukat a rádiósok csapatával.

– **Hogyan született meg a Megy a magnó vándorútra c. műsor, az alanyok kiválogatása, megkeresése?**
– 1975 márciusában, az egyik műsorpályázatra gondoltam egy merészet, és bejelentettem: új rovatot szeretnék indítani a Marosvásárhelyi Rádióban. Ennek *Staféta-mikrofon* lenne a neve, amelyben híres embereket szólaltatok meg tízperces időkeretben; a felvételeket egyenesen az Aranyszalagtárnak gyártanám. Két alapszabályt állítottam fel: lehetőleg portré kerekedjen ki a beszélgetésből, és utána az alany határozza meg, ki legyen a következő műsor vendége. Nem remélt örömmel fogadta az ötletet a pályázat bírálóbizottsága, csupán Oroján Sándort aggasztotta az interjúlánc címe, mondván, a staféta kimondottan sportos kifejezés. Akkor vettem elő a tartalékötletem: menjen a magnó egyszerűen vándorútra. Tehát legyen: *Megy a magnó vándorútra!* Na, ez már jobban hangzik, bár kissé hosszú – helyeselt a főszerkesztő. Teljes volt az egyetértés. 1975. március 5-én felkerestem Pongrácz Antal fogorvostan-hallgatót, akinek Kairóban pár nappal azelőtt akasztották nyakába az ifjúsági vívó világbajnoki címet. De már az első 12 interjú után arra gondoltam, ha ez a rovat minden szombaton műsorba kerül, és Aradtól Ploiești-ig kell utazni, egyedül nem fogom bírni. Megpróbáltam néhány kollégát megnyerni a sorozatnak. Ez sem volt nehéz! Elsőnek Nagy Miklós jelentkezett, aztán Kovács István, Ágoston Vilmos, Jászberényi Emese, Tófalvi Zoltán és Gáspár Sándor is bekapcsolódott. Vendégkönyvet nyitottam, ami kötelező kelléke lett az utazó riporternek. A magnótekerescsen hoztuk a hangfelvételt, a vendégkönyvből pedig pár emléksort az alanytól. Tizedik születésnapot ünnepelt volna a sorozat 1985 márciusában, de legnagyobb bánatunkra a Megy a magnó 434. állomásán, 1985. január 12-én megszüntette a diktatúra a területi rádióműsorokat, így azon

a napon a kiváló folklorista, Demény Piroska (a sorozat 434. alanya) már nem kerülhetett adásba...

1989 után többször felvetődött a gondolat, hogy újra kellene indítani a műsort, de akkor a napi információkat, eseményeket előbbrevalónak tartottuk. 2002-ben Gáspár Sándor László Edittel ismét elindította az interjúláncot. Azzal tiszteltek meg, hogy az új sorozat első riportját én készíthettem, mégpedig ugyanazzal az alannal, akivel 27 évvel korábban elindítottam vándorútjára a magnót. Így ismét dr. Pongrácz Antallal „végeztük el a kezdőrúgást”. Aztán következett Gáspár Sándor, és váltogattuk a mikrofont. Miután Tamás Ferenc nyugalmazott színésszel is sikerült interjút készítenem, végleg átadtam a mikrofont a fiatal kollégáknak, azzal a kikötéssel, hogy legalább ötszáz fordulót érjen meg az interjúlánc, és az új emlékkönyv legyen mindig kéznél... A nosztalgiazáshoz nagyon kellemes és izgalmas percek is tartoztak.

– **Mesélj a ’70–80-as évek emlékeiről...**

– Diadalmasan tértem haza Temesvárról Franyó Zoltántól, aki Bajor Andornak továbbította a mikrofont. Nagy élmény volt számomra a 358. állomás, ugyanis Kolozsvárra, Dorián Ilonához vezetett a sor, aki viszont egy irigylésre méltó feladatot rótt rám: keressem meg Harag Györgyöt. Boldogan kerestem fel a nemzetközi híró rendezőt, aki a csodálatos színházról, a színpadi rendezés bonyolultan fenséges mivoltáról beszélt, de nem hazudtolta meg önmagát a Vendégkönyvbe írt soraival sem, mert ennél kedvesebbet, rádióriporter szívéhez igazabbul szóló szöveget még nem olvastam. Szó szerint idézem beírását: „*Néhány hónappal ezelőtt külföldön tartózkodtam, kis táskarádiómon keresgélttem, egyszer csak hallom, hogy: Itt a Marosvásárhelyi Rádió... Végighallgattam a mezőgazdasági adást, és úgy éreztem, hogy nemcsak az otthon levegője csapott meg, hanem rádöbbentem arra is, hogy milyen hatósugara van egy rádióadásnak. 1983. május, Kolozsvár, Harag György.*” Aztán így került sorra Tompa Gábor és Szabó Ágnes, két fiatal színpadi rendező, majd Sütő András, Veress Dániel, Sylvester Lajos, a színész Senkáliszky Endre, a költő Olosz Lajos szülői házában, Köröskisjenőn. Egyik legnagyobb bravúromnak tartottam azt a négyszemélyes riportot, amelyben húszéves vendiák-találkozót rendeztem az éter hullámain, nevezetesen a temesvári Sinka Károlynak és Fábán Ferencnek, a kolozsvári Török Katalinnak és a marosvásárhelyi Adleff Ingeborgnak – anélkül, hogy otthonukból kimozdultak volna. Mind a négyen 1956-ban végezték Marosvásárhelyen a Színművészeti Főiskolát, erre az alkalomra a 20 évvel korábbi vizsgadarabjukból kiválasztottam egy olyan részt, amelyben mindannyian szerepeltek. Az adásban annyira sikerült a szinkronizálás, hogy sokan azt hitték, a színészek utaztak le a riporterhez, holott a riporter külön-külön vándorolt minden mondatért minden színészhez. Csak a színészekről kaptam ezért elismerést. A Megy a magnóban 48 helységben jártunk, volt ahol hússzor is egy városban... 450 alanyom volt.

– **Sosem gondoltál arra, hogy figyelnek, követnek, esetleg baj származhat a sok „magnós járkálásból”?**

– De igen. Az 55. beszélgetés, amelyik Demény Lajos bukaresti dolgozósobájában hangzott el, több mint bizonyos, hogy a szekuritáté valamelyik archívumában is megtalálható. Amikor a történészprofesszor kikísért a kapuba, csendesen csak ennyit mondott: – Látja, kedves barátom, valahányszor vendéget fogadok, ez a szürke Dacia négy elegáns legénnyel mindig megjelenik, s itt a járda mellett megvárják, hogy lássák, ki volt a vendégem. Na, de nem kell mellre szívni. Ez van! Kezet fogtunk, de bizony nyomban százhuszat vert a pulzusom, s hazáig gondolkoztam azon, vajon mit is beszélünk. A Megy a magnó... rovat népszerűségét nagyrészt annak tulajdonítom, hogy alanyai őszintén és tisztelettel, politikától mentesen beszéltek magukról és barátaikról. Épp a politikamentesség, a rendszer és vezetője dicsőítése nélküli beszélgetések miatt került számtalanszor veszélybe az interjúsorozat. Ezt úgy védtük ki, hogy nemzeti vagy pártünnepnapokon – a sátoros ünnepeken – szünetelt a vándormagnó. Ebben a műsorban

senki sem szidta, de nem is dicsérte a kormányt, a pártot, a nagy vezető párost – természetesen a mikrofon előtt...

– **Milyen volt a cenzúra a rádiónál?**

– A cenzúrafelügyelet a teljes időszakra kiterjedt. Eleinte a sajtóigazgatóság emberei jártak be naponta a szerkesztőségekbe, és ellenjegyezték az elkészült kéziratokat, később a területi rádió vezetősége hallgatta le adásba kerülés előtt a kész műsorokat. Az élő műsorokban – ezekre nagyon vigyáztak – csak előzetesen jóváhagyott szöveget volt szabad felolvasni. Ha gyanús szöveget észleltek, következett a hírhedt goebbelsi találmány: műszaki hibára hivatkozva egy mozdulattal kikapcsolták az adást. Erre történelmi példánk is van. A hatalom Romániában 1984. január 12-én 12 óra 30 perckor, egy időben öt területi rádióstúdiót iktatott ki a közéletből. Igaz, hogy ezúttal sem műszaki, sem más okokra való hivatkozás nélkül. A kiszivárogatások verhetetlen bajnoka, a pártgépezet igyekezett, hogy bizalmas körökben az energiatakarékoságot és a valóban erős telet utogja. Azonban erről hivatalosan soha sehol semmit sem közölt a diktatúra. A háttérben a magyar elektronikus média megszüntetése állt. A kirakatjáték kedvéért feláldozta a iasi-i, craiovai, temesvári területi rádiókat is, csak hogy Kolozsváron és Marosvásárhelyen véglegesen elhallgasson a két magyar nyelvű adás...

Csakis jóváhagyott, havi, heti, napi műsortervek alapján készültek a felvételek. A riporter megvágta az anyagot, vagyis kiollózta a terepfelvételből a zörejeket, a szüneteket, az ismétléseket, kijavította a nyelvhelyességi hibákat, majd amikor elkészült, az anyag végére piros, az elejére zöld színű befutót ragasztott, így nem kerülhetett fordítva a lejátszó korongra a szalag. A zöld befutóra ráírta a riport címét és az adás időpontját, így nem cserélődhetek össze a szalagok. A négy milliméter széles befutó zöld szalagon az osztályvezető, a főszerkesztő és a politikai cenzor aláírása is kellett szerepeljen, majd egy héttel az adás időpontja előtt leadta a riportot az osztályvezetőnek, aki ismét végighallgatta, és kívágta a szalagból azokat a részeket, amelyeket nem talált helyesnek. Ezt követően nemcsak a dobozt írta alá, de a magnószalag befutóját is szignálta, ami nélkül nem fogadta el a főszerkesztő, és átadta a főszerkesztőnek, aki immár nemcsak tartalmilag, de politikai szempontból is eldöntötte, hogy adásképes-e a műsor, vagy vágni kell belőle bizonyos részeket. Miután ez is megtörtént, a szalag befutóját is dobozát láttamozta. Következett a sajtóigazgatósági ügyelet, az úgynevezett tisztafej, aki meghallgatta, és a sajtóigazgatósági szabályoknak nem megfelelő részeket kívágatta az operatőrrel, ugyanis a cenzor nem tudta kezelni a magnót, és nem értett a vágáshoz, csak ideológiailag adta meg az „értékes utasításokat”. Persze ő is aláírta a magnószalagot meg a dobozt. Ezután zárjeggyel látta el a skatulyát, azt is láttamozta, végezetül személyi bélyegzőjével pecsétet nyomott rá. Így vált adásképesé a riport, ami aztán az adás időpontjáig lakat alatt állt, nehogy az osztályellenség kézbe vegye. Ha mindez nem szerepelt az adásra szánt dobozon, úgy tartalékezen került a lejátszó korongjára.

A politikai cenzorok teljesen másként hallgatták le a hangfelvételeket, mint a rádiósok. Az adásra jóváhagyott riportban, összeállításban semmilyen politikai hiba nem maradt. Az egyik kollégánk anyagát például azért tiltották le, mert miközben az anyagban elhangzott az ország első emberének a neve, ezzel egy időben a háttérben elbőgte magát egy tehén. Nosza, lecsapott rá a cenzor: – Elvtársam, ha nem tudná, ez a szalagon levő tehénbőgés egyenesen az államfő meggyalázását jelenti. Egyben kifejezi a sajtóigazgatóság, a főszerkesztő, az osztályvezető és a riporter véleményét. Ez annyira súlyos politikai hiba, hogy emiatt akár börtönbüntetést is kiszabható. A cenzor diadalmaskodott az ügyben, mert akkoriban még lehetetlen volt szétválasztani két egyidejűleg hallható hangot. A szerkesztő és vele együtt az igazgató, valamint az osztályvezető is szerkesztőségi szankciót kapott.

– **Rádiós éveid során szívesen beszélgetél színészekkel...**

– Nagy kedvet éreztem olyan interjúk iránt, amelyben színészek válaszoltak. Pedig más kollégák is szívesen készítettek riportot színészekkel, mint például Nagy Miklós Kund és Lukács János, akiknek nemcsak bá-

torság, de szakmai érettség is volt a tarso-lyukban. Szívesen társult az ilyen feladathoz Vajna Jancsi, és Jászberényi Emese is csak ritkán utasított vissza színészinterjút. Saját magunkat skatulyáztuk... Így lettem a színészek rádiós menedzsere; ha valaki színésznek szánta az írott szöveget, olyankor én voltam a közvetítő. Hálás feladat volt együtt dolgozni színészekkel, mert sok közös téma került elő a rádiófelvétel szünetében vagy a felvételek után, egy kávéházi sarokasztalnál. Sok, szájról szájra terjedő történettel ismerkedtem meg, amelyet alkalmadtán elmeséltem velük a mikrofon előtt.

– **Mondanál egyet?**

– Egy szép őszi napon bekopogtam Nagy Imre festőművészhez Zsögödön. Szép nagy, fekete ribizlivel, körte- és almafával, orgonabokrokkal, sudár fenyővel betelepített kertes udvaron díszelgett a családi ház, amelyben szoba, konyha, éléskamra, padlás, pince, no meg a műterem állt. Az unokahúga fogadott, kedvesen beljebb tessélt, helyet kínált, s megkérdezte: – Ugye, Imre bátyámat keresi, épp a tegnap volt itt Muzsnai Magda a Kolozsvári Rádiótól, de együtt jött Kányádi Sándorral, és elég szépen megvendégeltük, nagyon jól érezték magukat, még énekeltünk is... – En is ilyenféle ügyben érkeztem... – mondtam a hölgynek. – Mindjárt gondoltam, mikor megláttam a magnetofonját... Annyit elárulhatok, hogy ritka jó hangulatban ment el itthonról... – S osztán messze ment-e Emre bá’? – Az nem, vette az állványát, festékesládáját, s csak ide, ehelyt a kert végébe vount, gondolom, talált magának valami festenivalót. Jöjjön, odakísérem. Nagy Imre művész háttal állt nekünk, előtte a festőállvány, s a kartonon már alakult a pár lépésre álló öreg, düledező gerendaház, rogyadozó deszkafedéllel. – Imre bátyám, a riporter úr Marosról jött, s magát keresi. Rám nézett, fogadta a köszönésem, s miközben járt a kezében az ecset, kissé tettetett szigorúsággal rám mordult: – Te is rádiós vagy? A tegnap nyag-gatott egy kolléganőd, s te máris itt vagy? Miért nem osztjátok be szépen: egyik esztendőben Kolozsvár, a másikban Vásárhely... Így nektek se lenne annyi bajotok egy ilyen morgós vénemberrel, s engem is hagynátok dolgozni. – De művész úr... – Mit urazol, ’sze a riportban ügyis leelvtársazol, nincs igazam, ecsémuram? – s jót nevetett a tréfáján. – Ki lehet azt kerülni, Emre bátyám, szavait biztatásnak veszem... – Veheted úgy is, csak-hogy meg vagyok késve, né látod, ezt a pajtát szeretném valahogy megpingálni, ez erősen régi alkotmány, még a nagyapám építette a nyolcyszásas évek derekán, s reggel jönnek, hogy bontsák le, addig legalább nagyjából vászonra szeretném rakni. – Imre bátyám, én egy megértő lélek vagyok, megvárom, amíg befejezi. – Oppájlé, gyermekem! Ez még es-tére sem lesz annyira, amennyire én szeret-ném. Tudod mit? Egyebet csinálunk, te kérdezzetsz, s én, így festegetés közben, vá-laszolgotok. Megegyeztünk? – Remek ötlet, Mester, máris szerelek – válaszoltam, mire odaszólt a hűgához: – Eriggy, menj te le-ánya, ugorj le a pincébe, s hozz egy kancsó ribizlibort, s két poharat meg egy üveg szent-királyi vizet, s közben vess egy pillantást a középső kaptárok felé, lám, lettek-e már ak-korák a rajok, mint a bundasapkám? – Szem-pillantás alatt itt vagyok, Emre bátyám – s elsietett a leányzó. – Itt van ez a pajta, s ott vannak a méhek. Négy rajt fogtam be, s már a nyakamon van az ötödik – fordult felém. – Sok baj van ezekkel a bogarakkal, de gondolom, megéri – kapaszkodtam szavaiba. – Mi az, te már be is kapcsolad a szerkentyűdet? – Megfogadtam Imre bátyám ajánlatát, s még festegetés közben itt a családi ház kertjében beszélgetünk arról, amit éppen csinál a szép zsögödi tavaszban... – Hát, amint mondtam, ezt a páratlanul – a maga romosságában is szép, a székely népi építészetet dicsérő – remekművet szeretném olajban megörökíteni – közben tétován húzogatta az ecsetet, szem-mel láthatóan a mondanivalóra koncentrált, majd folytatta –: mert nemcsak a sok vihart megért faanyaga kínálja magát, de azt tudni kell – hirtelen hangot váltott –, hinnye, az ál-dóját, né cinóbert kevertem a zöldbe, na ezt lekaparom... Hol is tartottunk? – Azt tud-nunk kell, hogy a pajta... – Igen, igen, azt tudnunk kell, hogy ebben a nagy fenyőge-renda épületben egyetlen vasszeget sem ta-lálsz. A székely mesterember csapokkal

(Folytatás az 5. oldalon)

45 éve hunyt el Zsögödi Nagy Imre „A tárgyaknak lelke lett”

„A realista művészet alapja és kiindulópontja a természet. Elsősorban az a természet, melyben élni és halni kell a művésznek. A művész szemlélete és alkotóterülete lévén a természet, annak minden összefüggő részét úgy hozza az alkotás fázisába, ahogy a természet nagy mozgató törvényszerűségét veszi.” – Nagy Imre

Negyvenöt éve, 1976. augusztus 22-én hunyt el Csíkszeredában Zsögödi Nagy Imre (Zsögöd, 1893. július 25.) festőművész, grafikus. Az alábbi összeállítással rá emlékezünk, és a Székely Ferenc által készített interjúban is találunk róla egy érdekes történetet.

„Művészegyenisége alkalmanként vitatott, személyisége soha. Életművének ismerete közösségünk számára kifejezetten fontos: tudat- és létmeghatározó. Személyes önállóságát az 54 évnyi munkássága során mindvégig megőrizte. Gazdaként és festőként egyaránt meghatározó egyéniség volt közössége számára. Helyet kapott a romániai művészbesorolásban, anyaországi hivatalos értékelése is megtörtént, mégsem tartozott sehová. Budapesten és Kecskeméten tanult: kezdetben Stróbl Alajoshoz járt, de hamarosan műfajt váltott, és Edvi Illés Aladár, Olgyay Viktor, majd Révész Imre tanítványaként vált festővé. A húszas évek közepétől a negyvenes évek végéig készült alkotásai ugyanazokat a stílusjegyeket, plasztikai jellemzőket viselik magukon, mint a kor- és tanulóársak alkotásai: Aba-Novák Vilmos, Korb Erzsébet, Patkó Károly, Szőnyi István. Nem csoda, hisz együtt, egy időben vagy ugyanott tanultak. Hozzuk tartozott Varga Nándor Lajos és Vámszer Géza rajztanár is, ez utóbbi Nagy Imrével együtt néprajzkutató és múzeumalapító volt Csíkszeredában” – olvashatjuk a Csíki Székely Múzeum oldalán.

Korai alkotásait tekintve a már említett kortársakkal együtt elsajátított ábrázolásmód a domináns, de művészetét sokféle irányzat befogadásával és követésével jellemezték. Festményein a német expresszionizmus hatását is felismerni véli a szakma, és valóban: kedvelte a németalföldi festőket, s külföldi tanulmányútjai során Brueghel alkotásaira figyelt igazán. Mohy Sándor kolozsvári festőművész szerint „Nagy Imre luminista; munkáin a fény a főszereplő. (...) Neki mind-egy, milyen téma előtt áll: portré, akt vagy kompozíció –, minden munkáján lüktet a fény, átitatódnak a rámenősen kiértékelt formák.”

De Nagy Imre semmilyen irányzatnak sem vált tudatos követőjévé, s ennek ellenére a XX. század korszerű festője volt. Abodi Nagy Béla kolozsvári festőművész szerint: „Nagy Imre igazát, korszerűségét nem lehet megtagadni. Népének, szülőföldjének hiteles nagy eposzát, hőskölteményét festette meg. (...) Életöröm, bánat, játékoság, vidámság és dráma, ifjúság és öregség megállás nélkül kergetőzik, váltakozik festészetének élő világában; a nagy és erős fények, árnyékok, színek és formák feszülő kontrasztja, mozgalmassága, merész téralakítása, kompozíciós építkezése a közlés igényének erejével,

korszerű expresszív plasztikai nyelvvé teljesedett ki.”

Festésmódján többször változtatott. Műveit az idő folyamán egyre inkább könnyedé alakította. Kezdetben pasztózus felületkezelésű olajtechnikában készítette kevés alakkal jelzett, illetve alak nélküli, madártávlatból komponált tájképeit, néhány aktját és portréját. Aztán a fametszet-előtanulmányok alapján festett életképek és tematikus kompozíciók következtek, majd az 50-es évek kényszerű cukor- és cementgyári, a szocreál követelményeit közelítő korszaka után készítette szabadfoglalmazású, vegyes tematikájú kompozícióit.

Rajzait ceruza-, tus- és egyéb technikában készítette. Az akvarellt jegyzetnek nevezte, s akként is alkalmazta; portrékat és tájképeket, illetve életképszerű vagy pillanatörögztetésű, többsikű kompozícióvázlatot készített. Kompozíciói végső formáját a vázlatok többszöri felhasználásával alakította, színeit pedig a naponta többször változó csíki fényhatásoknak megfelelően választotta meg.

Nagyméretű kompozícióit vászonra, fűrészlemezre, többnyire olajban, néhányukat temperában festette. Kompozíciótémái általában elbeszélő jellegűek. Sok műve mintha környezetrajzzal kezdődne, nagyterű tájba illeszti majd mindig a témát: a falut, a falurészt, az alakokat. Nagyon fontos volt számára a fény és a tér. Tematikus kompozícióin az alakok méretezésével is hangsúlyoz – a kép alján, az előtérben csak fejek, a közép- és háttérben egyre kisebb alakok –,

így fokozza a kerettáj mélységét, a képi tére-rőt.

Az utókor figyelmét magára tudta irányítani, mert közösségben gondolkodott. Majdnem a teljes életművet három székelyföldi városra hagyta, az adomány időrendisége szerint: 1949-ben Sepsiszentgyörgynek (69 db – Székely Nemzeti Múzeum képtára); 1960-ban Marosvásárhelynek (130 db – Művészeti Múzeum); 1976-ban Csíkszeredának (6544 db – Csíki Székely Múzeum).

A következő múzeumok pedig – nem minden esetben a szerzőtől való – vásárlás útján jutottak műveihez: Petőfi Irodalmi Múzeum (35), Magyar Nemzeti Galéria (12), Kolozsvári Művészeti Múzeum (8), Nagyszebeni Brukenthal Múzeum, Bukaresti Művészeti Múzeum és a Londoni Királyi Képtár (4-4). Összesen 6.810 alkotása található közgyűjteményekben, és a teljes életmű, mely a legkisebb vázlattól a legnagyobb kompozícióig mindent tartalmaz, meghalad(hat)ja a 9000-et – áll a csikimuseum.ro oldalon.

Az Erdélyi Művészet című folyóirat erdélyimuveszet.ro című honlapján is hosszas

Egyetlen vigaszom a rajzolásban, festésben találtam. Lassan annyira szokásommá vált, hogy még most is azt csinálom. Egy kissé tudatosan megszervezve, amiből rendszer lett, munkamódszer. Minden csak azért, érte, amíg csak ki nem esik az ember kezéből a szerszám.

A fiatalságom első nagy és végzetes lépését akkor tettem meg a művészet felé, amikor felszámoltam minden mellékutat, és bementem a képzőművészeti főiskolára Budapestre, egyetlen okból. Hogy megtanuljak rajzolni, mert két évig nagy mesterek mellett láttam meg a hozzuk vezető utat tudásba. Azóta is folyton ezt csinálom, nem múlik nap el, mint a zongoramestereknél az ujjgyakorlat, a prelűdök. A rajzon kívül sok mindent meg kell tanulni; a kompo[nálás], térlátást, valórt, színproblémát, és mindezt a magunk útján járva.

Zsögödbe érkezve, az addig tanultak: rézkarc, tusrajz stb., azok valahogy már nem mentek. Nem szerettem. Kezdtet a gondolat igazatni, hogy jó lesz a fametszetre áttérni. Hát, nem sokáig próbálkoztam, mert penna, ceruzarajz az nem váslott az ínyemre. És nélküláltam a fametszetnek.

A fametszet mindjárt azzal kezdődött, hogy ott nem lehet akármilyen vonalat húzni vagy metszeni, ott jobban meg kell gondolni a dolgot, ott nem lehet radiózni. Koncentrálás, figyelés és előre kiszámított tervekkel kellett a dolognak nekilátni. Miután láttam, hogy jó a kezdés, jó úton vagyok, teljes mértékben a fametszetre adtam a fejem. A fametszet a fehér és a fekete; az egy különleges játék, egyensúlyi helyzet, az ad érzelmeket, erőt, dekoratív foltokat, megjelenítést. És így lett a festményeimnek a kiindulópontja a fametszet. A fametszet is lassan kimaradt, elhanyagoltam, és csak a festéssel foglalkoztam.

Először jöttek a tájképek, a tájképbe egy-egy állat, egy-egy figura, végül aztán lassan kialakult a kompozíció. Kialakultak a tervek és a négy-öttestendei anyaggyűjtés után – összefoglaló kompozíciók. És így ugrottam mindig előre és előre.”

Kerülte a politika színtereit, mintha sosem léteztek volna az ő számára, de ha nem kerülhette el, tudta, hogyan kell azzal együtt élni, s szigorú mértékrendje szerinti egoizmusát nyugodtan engedte kiteljesedni. Megálmodta saját képtárát, ezáltal szülőháza is emlékházzá alakulhatott. Tudta, hogy a társadalomban a személytelen közösséginél maradandóbb a személyes egyedi. És azt is tudta, hogy a valós egyéni értékeket kizárólag közösségi szempontok szerint, annak fenntartó erejével lehet megtartani. Így a hasonló elveket nem szívesen valló kommunizmus idején – megértő segítőivel – véghez tudta vinni személyisége tiszteletéhez szükséges terveit.

Művészi tevékenységét 1939-ben a Szinyei Merse Társaság Zichy Mihály grafikai díjával, 1942-ben a Kolozsvári Művészeti Hetek nagydíjával, 1969-ben a Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége tiszteletbeli tagságával, 1957-ben, 1963-ban, 1968-ban, 1971-ben, 1972-ben és 1973-ban román állami kitüntetésekkel, 2005-ben pedig posztumusz Magyar Örökség díjjal jutalmazták – olvashatjuk a folyóirat oldalán. (Knb.)

Megy a magnó... erdélyi útra

(Folytatás a 4. oldalról)

és faszeggel építkezett... Na, most ide kéne tegyek egy kicsi sárgát, mert látod, megtámadta a gerendát a gomba... Na, hova a nyavalyába tettem azt az okkert? – egyszer csak lecsapta az ecsetet a művész, s mérgesen kikelt magából. Hát uram, egyszerre festeni s dumálni nem lehet! – Én nem bátorkodtam volna, ha Imre bátyám nem ajánlja... – Mondtam-mondtam, de te is jól tudod, hogy egy seggel két nyeretget... Na, látom, hogy a hügom se jött még a kancsóval, gyere, fogd ezt az állványt s a magnódat, s lépünk be a műterembe, ott aztán dumálunk, megiszunk egy jó feketebizli-fröccsöt, de előbb befogom a méhrajt... Na, indulás! Lepakoltunk a műteremben, Imre bácsi felvette a védőmaszkot, a kaptárhoz vitte az előkészített kellékeket, s egy mozdulattal az új kaptárba pottyantotta a régi kaptár sarkába kapaszkodott méhrajt. A kaptársor végén levő állványra helyezte az új családot, egy kicsit még nézegette, majd levette a védőmaszkot, be-

mentünk a műterembe. Ott elkészült a felvétel, az utolsó kérdésem az volt: mit üzen a fiataloknak? Morcosan csak annyit válaszolt: – Mit üzenessek itt? Dolgozzanak és kész! Kapcsold ki, s gyere, üljünk asztalhoz. Utána szalonna, kenyér, hagyma és egy kancsó feketebizli-bor került az asztalra, amiből olyan fröccsöt csinált a mester, hogy harmatos lett a pohár tőle... – Ez tiszta hemoglobin – vörösvérsejt.

– Még kire vagy büszke, hogy találkoztatok rádiós éveid során?

– Találkoztam és beszéltem Tolnai Kláival, Besenyey Ferencel, Orosz Lujzával, Psota Irénnel, Szabó Ducival, Farkas Ibolyával, Hunyadi László szobrásszal, Csorba Andrással, Göncz Árpáddal, Kós Károllyal, Bodor Ádámmal, Farkas Árpáddal, Czine Mihállyal, Mikó Ervinnel, Szepessi Györggyel. Kedves alanyom volt Tanai Bella, Dukász Anna, Király Károly, Florin Piersic, Mikó István, Borbáth Otília, Csíki András, Andrásai Márton, Kiss László, Sinka Károly,

Székely János költő, Székely Zoltán múzeumigazgató, Vida Géza szobrász, Bajos Andor, Bálint Tibor. Téves riportot készítettem Farczádi Elek városfőrténésszel, Kemény Jánossal, Plájás György textilművésszel és másokkal.

– Hogyan telnek nyugdíjas éveid?

– 1998-ban nyugdíjaztak, de utána még 8 évig bedolgoztam. Közben megírtam a Megy a magnó... c. kötetet (Garabontzia, 2013), aminek nagy sikere volt. Társszerzője vagyok a Jászberényi Emese által kezdeményezett, a Marosvásárhelyi Rádió 50. születésnapjára (2008) kiadott Szól a rádió c. kötetnek.

– Mesélj családotról, gyerekeidről, unokáidról.

– 1963-ban nősültem. Első házasságomból lányaim Enikő és Réka. Sajnos az első feleségem és a második is meghalt. Összesen

nyolc unokám van. Enikő Svédországban él, én Rékánál lakom Marosvásárhelyen, a Szabadság utcában. A második házasságból született Istvánnak három gyereke, Magyarországon él. Ágnes Görögországban él, és egy fia van.

– Milyen kitüntetést kaptál gazdag életpályád elismeréseként?

– Nem kaptam semmilyen kitüntetést. Illetve 80. életévem betöltésekor a MÚRE és az ETV, ahová bedolgoztam, adott egy oklevelet. Ennyi.

Az interjú készítője a Magyar Arany Erdemkereszt polgári tagozata kitüntetést kapta idén, augusztus 20-án. A magyar állami kitüntetést szeptember 16-án adják át a csíkszeredai konzulátuson.

Emléktáblát avattak Veszelinov András zenész egykori lakóhelyén

Emléktáblát avattak kedden Veszelinov András egykori budai lakóházán. Az Atlantis, a Metro, a Syrius és az Apostol dobosa, majd a Madách Színház tagja idén lett volna 75 éves.

Az emléktábla ötletét a jeles évforduló adta. Zenészként a Syriusban ért a csúcsra, az Orszáczky Jackie-vel alkotott húzós ritmusszekció az együttes egyik védjegye volt. A Madách Színházban elsősorban Hofi Géza színpadi partnere volt, de néhány kisebb szerepet is alakított – mondta Nemes Nagy

Péter zenei újságíró a keddi eseményen. Mint kiemelte, a legendás Syrius együttes éppen húsz évvel ezelőtt, 2001. szeptember 7-én lépett fel utoljára, egy margitszigeti koncerten.

Az emléktábla civil kezdeményezésre született, a Karinthy Frigyes út 10. számú ház lakói állították a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Az ötlet szülőanyja, Kertész Ágnes, egykori Syrius-rajongó arról beszélt, hogy tavaly óta készültek az emléktábla felállítására.

Veszelinov András, a Syrius együttes dobosa, színművész

Fotó: Fortepan, Zaray Péter

Budai Ervin, a Syrius együttes történetét feldolgozó *Szétért álmok* című, 2006-ban kiadott könyv társszerzője kiemelte: Andris-kát vagy Veszelkát, ahogy zenésztársai hívták, bármelyik formációban is játszott, nagyon szerették. „Nemcsak pontos ritmusjátéka miatt, hanem kitűnő humora miatt is. Nagyon fiatalon, 60 évesen halt meg 2007-ben, és bár evidencia, hogy a Syrius volt a magyar rock történetének egyik legjobb együttese, máig sem kapott semmiféle hivatalos elismerést, eltekintve Orszáczky Jackie tisztikeresztjétől, amelyet azonban részben ausztráliai zenészi tevékenységéért vehetett át” – hangsúlyozta Budai Ervin. Mint elhangzott, 1970-ben a hazai zenei szakma által megválasztott supergroupban a hangszeres zenészek legjobbait szinte kizárólag a Syrius tagjai adták, *Az ördög álarcosbálja* című lemezük pedig számos szavazáson végzett az első helyen minden idők legjobb magyar rockalbumai között. Az eseményen jelen volt Veszelinov Andrásné, Veszelinov András több egykori zenésztársa, köztük a Syrius legendás felállásának két még élő tagja, Ráduly Mihály és Pataki László, Török Ádám, a Mini vezetője, Hofi Ildikó, Hofi Géza özvegye és Malek Miklós zeneszerző. „Pályafutásom során a legjobb magyar dobosokkal játszhattam, köztük Lakatos Pecék Andrással, Kőszegi Imrével, Jávori Vilmossal. Veszelinov András is köztük tartozott: lezser volt, könnyed, de mindenekeelőtt elsőrangú zenész” – mondta Ráduly Mihály az MTI-nek.

Veszelinov András 1946-ban született, gyerekkorától zeneiskolába járt, előbb hegedülni, majd tangóharmonikázni tanult, egy gimnáziumi osztályzenekarban kezdett do-

bolni, különböző amatőr formációkkal dzsesszt játszott. 1964-ben került az Atlantis együttesbe, amelynek két kislemezén hallható a játéka, 1967-től pedig két éven át a Metro dobosa volt Brunner Győző helyetteseként, itt is több kislemezen, valamint az *Ezek a fiatalok* című filmben működött közre. 1969-ben Baronits Zsolt zenekarvezető hívta a Syriusba.

A Syrius, a magyar progresszív és dzsesszrock történetének talán legfontosabb zenekara 1970 és 1973 között élte csúcscorszakát, akkor Baronits Zsolt (szaxofon), Orszáczky Jackie (basszusgitár, ének), Pataki László (orgona), Ráduly Mihály (fuvala, szaxofon) és Veszelinov András (dob) játszott benne. Egy meghívásnak köszönhetően kijutottak Ausztráliába, ahol komoly sikereket értek el, 1971-ben *Devil's Masquerade* címmel nagylemezt készíthettek.

Az anyag egy évvel később itthon is megjelent mint *Az ördög álarcosbálja*, de az akkori hivatalos kultúrpolitika ellehetetlenítette a Syriust: dalaikat nem játszotta a rádió, lemezüket akkori mércével nagyon kis példányszámban adták csak ki, Nyugatra nem engedték többé zenélni őket. A csapat – amelyben akkor már a gitáros tehetség Tátrai Tibor is játszott – jelentősen átalakult, Ráduly 1973-ban Amerikába távozott, Orszáczky Jackie 1974-ben Ausztráliába disszidált, Pataki Ausztriába ment. A legendás Syrius 2001-ben egy paksi és egy margitszigeti koncertre még utoljára összeállt: Baronits akkor már nem élt, de Orszáczky, Pataki és Ráduly hazajött a fellépésre, amelyen ott volt Veszelinov, valamint Tátrai és mások is. Veszelinov 2007-ben, Orszáczky egy évvel később hunyt el.

Idén is meghírdették a 100 szóban Budapest történetíró pályázatot

Idén is meghírdették a 100 szóban Budapest történetíró pályázatot, amelyre szeptember 30-ig lehet nevezni.

Ebben az évben is bárki pályázhat legfeljebb száz szóból álló, valamilyen módon Budapesthez kötődő történettel. Az első három helyezett pénzjutalomban részesül, a legjobb történet 100 ezer forintot kap – tájékoztatta a Mindspace civil szervezet kedden az MTI-t. A hagyományokat megtörve tizenhárom helyett ezúttal huszonhárom történethez készítenek kortárs magyar grafikusok – többek között Hitka Viktória és Moroncsik Ádám – illusztrációkat, így a főváros mindegyik kerületébe kikerül majd egy-egy történet a hozzá készült grafikával. A száz legjobb írás

egy POKET zsebkönyvben jelenik meg őszel, a 23 illusztrációval együtt.

A zsűri tagja Varró Dániel költő, műfordító, Janecska Kata újságíró – a 2020-as 100 szóban Budapest pályázat első helyezettje –, Szemes Botond irodalmár, kultúratudós és Szemes Máté szövegíró, kommunikációs tanácsadó lesz. A történeteket a 100szobanbudapest.hu oldalon küldhetik be a pályázók.

A közleményben felidézik, hogy a tavalyi évben rekordszámú pályamű, több, mint 2300 történet érkezett a felhívásra. A szervezők abban bíznak, ez a szám 2021-ben tovább növekszik.

A nyolcadik alkalommal meghirdetett pályázat eredményhirdetését november 17-én, Budapest születésnapján tartják.

A Dűne velencei premierje ráirányítja a figyelmet a virágzó magyar filmiparra

A Variety a Velencei Filmfesztiválon bemutatott *Dűne* című hollywoodi produkció kapcsán a virágzó magyar filmiparról ír, amely a lap szerint jelentős szakértelemmel és munkaerővel járult hozzá a 160 millió dolláros eposz megvalósulásához.

Denis Villeneuve *Dűne* című filmje, a Warner Bros. és a Legendary Pictures produkciója a Variety szerint nemcsak a filmfesztivált pezsdítette fel hollywoodi

színtársereplőinek felvonulásával, de nagy lökést adhat a magyar filmiparnak is, hiszen a Frank Herbert klasszikusából született film részben Magyarországon készült.

A Variety szerint a Dűne a legújabb sikertörténet Európa – Nagy-Britannia után – második legnagyobb filmprodukciós központja számára, amely nemcsak hogy túlélte a koronavírus-világjárványt, hanem rekordmaggasságokba tör. Bár tavaly tavasszal rövid időre leállt a magyarországi gyártás – többek

között a Dűne további forgatását is megszakítva –, a magyar kormány és az ágazat gyors reagálása után hamar újra is indult, és azóta is gőzerővel folyik. A Mid Atlantic Films, amely 2019-ben dolgozott a Dűnén, nemrég fejezte be a Lionsgate *Borderlands* című filmjének forgatását, jelenleg a Paramount Jack Ryan-sorozatának harmadik évadát, a Sony *The Bride* című horror-thrillerét és a Marvel *Moon Knight* című sorozatát készíti a Disney Plus számára. Közben már tervezik az új projekteket is, köztük a Netflix *Shadow and Bone – Árnyék és csont* című sorozatának új évadát.

A lapban a Dűnén szintén dolgozó Pioneer Stillking Films részéről megszólaló Lászlóffy Vivien arról beszélt, hogy az ágazat szigorú protokollokat vezetett be, amelyek a nemzetközi produkciók számára a „megnyugvás és bizalom” légkörét teremtették meg. Mint mondta, az idei év az ágazat számára rekordévnak bizonyult 2019-hez hasonlítható, és jele sincs a lassulásnak. „Pont fordítva. Egyre több a dolgunk” – hangsúlyozta.

A magyar kormány számos intézkedést vezetett be a filmipar életben tartása érdekében a világjárvány alatt: a filmgyártásban szabadúszóként dolgozókat vészhelyzeti alapból segítette, és több mint 3 millió dolláros (880 millió forint) támogatást nyújtott a helyi forgalmazóknak és moziknak. Emellett lehetővé tette a beutazást egyes kulcságazatok, köztük televíziós és filmes produkciók számára, amikor a világ nagy részén leállították az utazásokat – idézi fel a

Variety. A lap szerint az intézkedések megerősítették a magyar ágazatot, amely az elmúlt évtizedben az Egyesült Államokon kívüli stúdióprodukciók célpontjává vált, mivel a külföldi produkciók kiadásaira 30 százalékos visszatérítést kaphatnak, a képzett stábok és a gyártási költségek pedig 30-35 százalékkal alacsonyabbak, mint Amerikában vagy Angliában és 25 százalékkal kisebbek, mint Nyugat-Európában. A Variety által idézett Káel Csaba, a mozgóképipar fejlesztéséért felelős kormánybiztos szerint a produkciók magyarországi közvetlen filmgyártási kiadásai 2017 óta minden évben meghaladták a 350 millió dollárt (102 milliárd forintot). Ahelyett azonban, hogy megpihenne babérjain, az iparág folyamatosan keresi a fejlődés lehetőségeit. „Szilárdan hiszem, hogy iparágunk csak akkor lesz képes megtartani vezető pozícióját és versenyképességét, ha szüntelenül a fejlődésre összpontosítunk” – nyilatkozta Káel a lapnak. Példaként említi a Variety az állami tulajdonú Mafilm Stúdió bővítését, ahol olyan filmek készültek, mint Villeneuve *Szárnyas fejvadász 2049* című sci-fije, a Paramount *Terminator: Sötét végzet* című produkciója, valamint a Netflix *The Witcher* és *The Last Kingdom* című filmjei. A stúdió területét ötszörösére, 12 200 négyzetméterre növelik – számol be róla a cikk, amely azt is megemlíti, hogy más stúdiók is fejlesztnek: a Dűne forgatásának otthont adó Origo Stúdió újdonságai közé tartozik például egy víztartály, amelyet kifejezetten a *Csernobil* című orosz film 2019-es forgatásához építettek.

A kormány a veszélyhelyzet meghosszabbításáról döntött

Romániában rendre a kéthetes mozgóátlag másfélszeresét meghaladó ütemben emelkedik a naponta diagnosztizált koronavírus-fertőzések száma. Csütörtökön a kormány a tavaly május óta folyamatosan érvényben lévő veszélyhelyzet meghosszabbításáról döntött.

A stratégiai kommunikációs törzs csütörtöki jelentése szerint a szerdai összegzés óta 2226-tal emelkedett az azonosított fertőzöttek száma, ami 75 százalékkal haladja meg az utóbbi két hét átlagát. Az utóbbi 24 órában újabb 39 fertőzött veszítette életét, ami szintén több mint másfélszerese a kéthetes mozgóátlagnak.

A kórházakban kezelt fertőzöttek száma immár a négyezret közelíti, az intenzív terápián ápoltságos esetek száma pedig csütörtökön 500 fölé (470-ről 523-ra) ugrott.

A Covid-kórházakban és -részlegeken jelenleg 848 ágy áll rendelkezésre, vannak olyan megyék, ahol már megteltek a helyek, és a szomszédos megyékbe helyezik át a súlyos betegeket. A miniszterelnök szerint a következő időszakban – a kórházi részlegek átszervezésével és a szak személyzet áthelyezésével – bővíteni fogják a fertőzöttek számára

elkülönített intenzív terápiás helyek számát.

A kormány csütörtökön elfogadott határozatával szeptember 10-től kezdődően újabb 30 napra meghosszabbította a veszélyhelyzetet, de nem vezetett be újabb korlátozásokat, és nem vontja vissza a nyáron bevezetett lazításokat. A hatályos szabályozás azonban a települések fertőzöttségi szintjét is figyelembe veszi: az akár 75 ezer – beoltott, frissen letesztelt, vagy a betegségből az utóbbi fél évben kigyógyult – résztvevővel is megrendezhető szabadtéri fesztiválok, vagy az akár 400, védettségüket igazolni tudó meghívottal szervezhető magánrendezvények (lagzik, keresztelők) megtartása csak akkor lehetséges, ha az adott településen a lakosság kevesebb mint két ezreléke kapta el a fertőzést az utóbbi két hétben. Az antigéntesztek érvényességi idejét 24-ről 48 órára emelték.

Romániában az utóbbi két hétben a lakosság 0,82 ezerlérékénél diagnosztizálták a koronavírus-fertőzést, de már van olyan térség (Szatmár megye), ahol a fertőzési ráta meghaladta a lakosság másfél ezrelékét, és 49 olyan település, ahol a lakosság több mint 3 ezrelékénél mutatták ki a koronavírust. (MTI)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A MAROSSZENTGYÖRGYI GASTROMETAL magáncég CNC-GÉPKEZELŐ szakembereket és SEGÉDMUNKÁSOKAT alkalmaz. Érdeklődni a következő telefonszámon lehet: 0728-328-881. Az önéletrajzokat a jobs@gastrometal.ro e-mail-címre várják. (65899-I)

A GEDEON RICHTER ROMÂNIA RT, multinacionális gyógyszerfejlesztő és -gyártó cég ELEKTROMŰSZERÉSZT (electromecanic) alkalmaz. Az önéletrajzokat a cég székhelyén, Marosvásárhely, Cuza Vodă utca 99-105. szám alatt lehet benyújtani, vagy a cariere@gedeon-richter.ro e-mail-címre lehet beküldeni. Bővebb felvilágosítás a 0265/201-229-es telefonszámon. (65906-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz MÉSZÁROST és KARBANTARTÓT. Érdeklődni a 0744-644-026-os telefonszámon. (22769)

A TIMKO PÉKSÉG alkalmaz MUNKATÁRSAT a termelésbe. Tapasztalat nem szükséges, szívesen betanítunk. Érdeklődni a következő telefonszámon lehet: 0756-128-307. (65913-I)

Üzleti sikereinek titka:

a jó **REKLÁM!**

Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN
Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

LAKÁS

KIADÓ 2 szobás tömbházlakás a Szabadság utcában. Tel. 0746-747-089. (sz.)

ELADÓ 2 szobás tömbházlakás pincével és garázzsal. Tel. 0754-323-475. (13043-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőkészítést lemezből, cserépből; ács munkát, terasz készítést, garázs felújítást, külső-belső szigetelést, bármilyen kisebb javítást és mindenféle más munkát. Tel. 0747-508-707, Misi. (13012-I)

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321, 0766-214-586. (12852)

VÁLLALUNK tetőjavítást Lindab-lemezből, cserepezést, belső munkákat. Tel. 0749-641-982. (12997)

TETŐFEDŐ KFT. vállal bármilyen ács-, bádogos munkát, festést, meszelést, tetőkészítést cserépből, lemezből, szigetelést tömbházaknál. Tel. 0742-734-062, Krisztián. (13049-I)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, kisebb javítást, külső, belső munkát 10% kedvezménnyel. Tel. 0720-313-818. (13061-I)

MOSÓGÉP- és hűtőszekrény-javítást vállalkoz. Tel. 0755-825-502. (12924-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Egy pillanat, és mindennek vége, olyan gyorsan távoztál a végtelenségbe. Legyen csendes az álmod, találj odafönt örök boldogságot. Fájó szívvel emlékezünk szeptember 12-én ifj. SZŐCS ZOLTÁNRA halálának harmadik évfordulóján. Akik ismerték és szerették, gondoljanak rá kegyelettel. Emlékét őrizzük: szülei és testvérei. (13069)

Szomorú szívvel emlékezünk szeptember 11-én DÁVID MIHÁLY volt Dózsa György községi lakosra halálának 20. évfordulóján. Nyugodjon békében! Emlékét őrzik szerettei. (65916-I)

Szívünk el nem múló fájdalmával emlékezünk RADVÁNYI JÓZSEFRE halálának 24. évfordulóján. Akik ismerték, gondoljanak rá szeretettel. Nyugodjék békében! Szerettei. (sz.-I)

Hálás szívvel emlékezünk szeretett édesanyánkra,
HUKA ILDIKÓRA
(volt NAGY, illetve BATÓ)
aki 2020. november 26-án,
73 éves korában eltávozott közülünk.

Ezúton szeretnénk meghívni minden kedves ismerőst, kollégát, tanítványt – aki a járványhelyzet miatt nem tudott elbúcsúzni tőle, de szeretne –, hogy töltsünk együtt egy délutánt rá emlékezve, róla beszélgetve.

Szeretettel várunk Marosvásárhelyen, a Gemma Kávézóban – Bolyai utca 10. szám – szeptember 12-én, vasárnap délután 5 órától.

Fiai: Nagy Karcsi és Nagy Zsolt. (-I)

*Nyugszik a szív, mely értünk dobogott,
pihen a kéz, mely értünk dolgozott.*

*De te számunkra sosem leszel halott,
örökké élni fogsz, mint a csillagok.*

Szomorú szívvel emlékezünk id. PAPP SÁNDORRA halálának első évfordulóján és PAPP (szül. Csíki) MÁRIÁRA halálának második évfordulóján. Nyugodjanak békében! Szeretteik. (13084)

Örök hiányát érezve, szeretetét és emlékét szívünkbe zárva búcsúzzunk drága nagyatánktól,
id. AMBRUS ISTVÁNTÓL.
Nyugodj békében, drága nagyatánk!

Unokái: Attila, Istvánka, Arnika és Timi, unokamenye, Anna-Mária, unokaveje, Ervin és a kicsi dédunokák: Erik, Márk, Zalan és Lara. (13085-I)

Panasz nélkül befele könnyezettél, búcsúzás nélkül csöndesen elmentél.

Szomorú, megtört szívvel búcsúzzunk drága édesapánktól,
id. AMBRUS ISTVÁNTÓL.
Nyugodjál békében, drága édesapánk!
Szerető fia, István, lányai, Jutka és Ibike, menyee, Éva, veje, István. (13085-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett sógornőnk,
RÁCZ GIZELLA
szül. Ráduly
szeptember 6-án hosszas, de méltósággal viselt betegségben elhunyt Érden.
Emléke fölött őrkdjön a szeretet.

Sógornői: Ilonka és Rózsika.
(13058-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönet mindazoknak, akik drága halottunk, KILYÉN ROZÁLIA temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és fájdalmunkban osztoztak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (sz.-I)

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szerettünk, MAGYARI SÁNDOR temetésén részt vettek, gyászunkban osztoztak. A támogatásuk ebben a nehéz időszakban sokat jelentett számunkra. Isten nyugtassa békében! Gyászoló szerettei. (p.-I)

ELHALÁLOZÁS

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, após, nagyapa, déd-tata, a csíkcscsói születésű id. AMBRUS ISTVÁN életének 79. évében csöndesen megpihent.

Drága halottunk temetése 2021. szeptember 13-án, hétfőn 13 órakor lesz a remeteszegi cinteremből, katolikus szertartás szerint. A nagy virrasztó vasárnap este 6 órától. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Megtört szívvel búcsúzik szerető felesége, Ilonka.
(13085-I)

SEPTEMBER 10 - 12 | 2021

STREET MUSIC FESTIVAL

TÁRGY MŰRÉS
MAROSVÁSÁRHELY

RÉSZLETES PROGRAM:
www.streetmusicms.ro

KÖVESSEN A FACEBOOKON:
facebook.com/streetmusicms

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

r · a · d · i · o

www.radiogaga.ro

radio.kptv.ro

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely, Győzelem tér 18. szám, www.bookyard.ro

ETV

ÜZENET SZERETETTEL VASÁRNAP 13:30

0733-37 30 30

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

KALÁKA

Csak az egészség meglegyen!

Kaláka **40 éve** volt először Erdélyben

Marosvásárhely

Kultúrpalota
szeptember 13., 20:00 óra

